

MARIA SEISENBACHER

Play+Rewind

(RÉSZLET)

*A nyári ruhát,
a fehérét,
lenből,
felkapni még utoljára,
miközben egy pók vár rád az ablak bal sarkában.
Még utoljára
horzsolja a zörgő len
napbarnította bőröd,
már biztos,
hogy életedhez az anyag nem elég többé.*

Voltak jéghideg napok,
így az ember a befagyott tavon átvághatott.
Apa és lánya hagyták, hogy a hátszél vigye őket előre.
Könnyedén a cél felé,
a kívánság, amit többé egyikük sem akart elfelejteni.
Ahogy elült a szél, a túlpartra pillantottak,
ott állt az anya és a nagymama.
Egy fotó, ami nem készült el.
Nem fogta be a szelet,
nem őrizte meg mozgás közben a nyugalmi állapotot,
nem rajzolta meg az éneklő jeget
mélykék színekben, aztán megint az üvegtiszta tükör
úszó halakkal a felszín alatt.
A repedés a tavon, ami minden látogatáskor szóba került.
Természetes határként felrajzolva két szövetségi tartomány között.
A gyerekeknek volt egy különleges tavuk,
csak mélykék és világoszöld részekre osztva.
Felkelt a nap,

* Maria Seisenbacher (Bécs, 1978), költő, a *Keine Delikatessen* folyóirat szerkesztője, a *Wortwerft Literaturgruppe* alapító tagja. Legutóbbi verseskötetei: *bher*. (Yara, 2013), *Ruhig sitzen mit festen Schuhen* (Edition Atelier, 2015).

mondta az anya,
és ez a szín a felszínen mutatja magát.
A nagymama viszont egy ember és egy szép asszony
regéjét meséli,
kapcsolatuk féltékenység miatt végződött gyilkossággal.
A férfi a tóba fojtotta a nőt –
ezért a különböző színárnyalatok:
a férfi és a női.
A színek hozzárendelése teljesen természetes: sötét / világos.
A határvidéken szünidőben tettek látogatásokat.
Akkoriban egy félkész házban laktak,
sétáltak, ebédelni mentek és –
a nagymamát látogatták.
A nagymama egy kanállal osztotta a baracklekvárt,
a mutatóujját gyorsan lenyalta
és összetekerte a tányérnagyságú tésztát.
A palacsinták rögtön elfogytak,
és jött az órákig tartó unalom.
Meztelencsigaszaga volt,
mikor a köd a hegyekre húzódott.
Száraz kő szaga, mikor a nap előjött.
Nincs kert a ház előtt,
nincs mező.
A ház egy meredek betonlépcső tetején.
A család a pincében lakott a háború alatt.
Sötét, nyirkos, penészlepte falak –
a nagynéni egész életében szívbeteg volt.
A lány erre gyakran rákérdezett,
mintha nem lenne valóságos.
Mikor besötétedett, jött a mesedélután
és a történet a fekete emberről.
Miatta
és csak miatta kellett még sötétedés előtt
behúzni a függönyöket.
A színhozzárendelések megint működésbe léptek.
Amíg a nap lemenőben volt,
az orrunkat nyugodtan az ablaknak nyomhattuk,
intgettünk, kiáltottunk.
De rögtön besötétedett,
ott ült a fekete ember a szemközti ház padlásán
és kukucskált a kisablakon.

Hogy mit csinált ott, a nagymama nem tudta.
Ezeket a határokat soha nem léphette át – STOP.
A fekete embernek kint kellett maradnia.
Éjszaka az elhaladó autók lámpái a plafonra húztak sávokat.
Az öreg kályhacsövön át még beszélgettek a gyerekek,
míg végül kénytelen volt bezárni a határvidék.

RECORD +PLAY

A bezárt vonatfülke felforrósodott,
az italok nagyrészt a padlón,
felette egymásba gabalyodott lábak:
a fiatalok elhaladt és nem passzolt sosem.
Minden elérhető volt, bár minden kevés.
A határokat, még ha félre ismerték is őket,
mindig a saját akarat írta.
Sankt Pöltenben kellett átszállnia –
tartományi főváros.
Az anya mindig azt mondta, ezt a címet Krems érdemelte ki.
Annak a városnak erősebb atmoszférája, közege, kultúrája van.
A lány kivételesen igazat adott az anyjának.
Ő soha nem fog itt lakni, soha.
A beton különösen meleg,
átnyomakodott a szöveten és
a tegnapi búcsúestére, túlságosan rövidtávú barátokra emlékeztetett.
Szerelmes dalokra gondolt.
Minden lélegzetvétel életbefektetés.
A szerelem volt minden,
menekülhetett és összetörhetett.
Bármikor megmenthetett téged,
aki valahol odakint voltál.
A szerencsétlenség másoktól érkezett.
Mindig mások jelentették a problémát.
A hely, ahol a party-t tartották, Krems határán volt.
Nem találkozott, szinte csak neonáikkal.
Megnyomta a Walkman-en a PLAY-t – egy gombnyomás és már utazott.

RECORD + PLAY

Nem sokkal később ez a „soha” „mégissé” változott
és innentől kezdve Sankt Pöltent hallgatta:
a WC-tartályt kora reggel a lepattogzott csempék között és
a meleg lepedőkön a szagos hálóingeket.

Az egyenletes zúgást esténként, nem sokkal azelőtt, hogy éjszakai pihenője
[megkezdődött.

Túlzsúfolt zuhanyzókat a szellemidézéseket tervezgető kongó mondatokkal.

Álszent mondatokat házi feladatokról,
miközben mindenki vacsorára várt az előtérben.

Buta esti imákat a közös étkezések előtt.

Csikorgó székek a tévé előtt,

miközben a hátsó sarokban arról suttoztak,

hogy az igazgató megint a srácokkal tusolt.

Jobbra az első falmélyedésben dohányosok tüdőzték a cigarettát,
akiknek nem volt szabad dohányozniuk.

A toll ellenállása,

mikor maga töltötte ki a sárga kimenőkártyát.

A fű zörgése a lába alatt,

mikor a buszhoz vezető dombról hátrafelé mászott le.

Mikor frissen kaszálták, az otthagyt gabonaszárok illata.

Az iskolacsengő a reggeli cigaretta után.

A lihegés a harmadikon,

nehogy késve érkezzen.

Cívódás az osztályteremben,

miután senki nem volt hajlandó elmondani a véleményét.

Esztelen fecsegés a homokról a gépezetben,

aminek köze sincs a matematikához.

Nemi erőszak, zenével.

Az albínók tipegése éjszakánként

barátnője lakásában.

Az ordibálás a mérnökképzőből – diákok a sétálóutcán,

mikor megint tornyokat építettek üres sörösdobozokból.

Az állomás poros padlóján

a punkok dühödt mondatai.

A székek közül

csendes biztatást és jóindulatot hallott – egészen finoman,

úgyhogy egy rövid pillanatra becsukhatta a szemét – PAUSE.

A többi mind tiszta figyelem, amitől ég a mellkas.

Elalváshoz semmit nem szabad hallgatni,

még fülhallgatóval sem,
ezért hallott akkoriban többet Sankt Pöltenből mint bárki más.
Többet mint amennyi kellemes lett volna.

A kazetták akkoriból szólnak,
a korai időkből a mostba.
A sok lejátásztól elvékonyodott mágnesszalag végighúzódt az időn.
Újra és újra lenyomta a PLAY- és a REWIND-gombot egyszerre,
saját hangjának hosszú élettartamát fogyasztotta, és az anyját, a lánytestvérét.
Legtöbbször semmilyen zenét nem hallgatott,
inkább az adventi ünnepség felvételeit, mintha még gyerekek lettek volna.
Felolvasás akadozó, határozott gyerekhangon,
ahol minden betű megtalálta a helyét, és nem kapcsolta magát másokhoz.
Az olvasás mint puzzle-játék.
Anélkül hogy tudta volna, milyen kép áll elő a végén,
elkezdte összerakni a részeket.
A testmozgásokat a szalagon zörgésnek és sercegésnek hallotta.
És volt mikor belekeveredett egy nő hangja,
akit ő nem igazán ismert.
És jött, újra és újra.
Eleinte csak mikor a kazetta letekeredett,
éppen a Mikulás történetét olvasta fel.
Később is jött, mikor a magnó megállt,
hátranyomta az ágyba,
és úgy hagyta, és dermedten figyelt –
egy elhaladó vonatot, amelyik nem akart véget érni,
lépések az ágy előtt, és a női hang kérlelő suttogása.
Idővel észlelte ezt a gyermekkori lázalomból érkező hangot.
Egy nő a széles, lekerekített lépcsőn,
ami az ágya mellett jött ki a falból
és erősen próbálta rávenni valamire.
Soha nem értette, mit mondott.
A távoli csengés megint ott volt –
a mágnesszalag a gépbe ette magát – REWIND.

A zörejek túl hangosak.
A női hang túl nyomatékos.
A mágnesszalag maga tekergette az időt.
A zenekar beletépett – a szövetbe.
A férfi felhívta az anyját,
el kéne vinnie a lázas lányt.

Betegségzagot érzett,
édeskés szagot, ami belőle jött,
ami minden más zajt túlharsogott,
nem engedett a határokkal szemben, inkább elengedte magát, segítséget szerzett
[– STOP.

Odabent húzódott a fehér felezővonal,
a szembejövő fények megkettőzték maguk –
minden onnan hozta magát előre, ahol soha nem akart élni.
Az éjszakai ég, a csillagok, a levegő, az anya hangja,
aki gyorsan, hadarva mesél, nekikészül,
a boldogság mellékhangjával utazhat.
Senkit nem vitt haza,
csak saját magát a határvidékről, és véletlenül
volt mellette valaki.

A hang túl sokat követelt,
nem tőle, hanem attól, aki érte felelős.
Hagyta, hogy a kastély ajtói recsegve becsapódjanak,
nem foglalkozott a sárga kilépőkártyával,
esténként túl későn jött meg és feltekerte az Einstürzende Neubautent a folyosón
[éjszakai pihenőre menet – PLAY.

De már régen nem volt egyedül,
jöttek mások is, akik pont ugyanúgy mint ő, nem akartak hallani többé.
Ahogy a cigarettát tüdőzte, abból hiányzott a hektikus titokzatosság,
köztudott lett, a tüdőszövetbe markolt.
A kollektív blaszfémia idejére a nadrág zsebében hagyta a kezét.
Nem csak az ablakkeretek közötti fojtó levegő maradt elgondolható,
de kifelé is megtalálta az útját.
Haladéktalanul újra visszalökte a félreértéseket az ellenkező irányba.
Semmi nem maradt hozzátapadva,
már semmit nem találtak a helyén.
A vonat robogott,
a hang üvöltött
és a pókok húsba rágták maguk.